

узгоджувати цілі та ресурсні витрати на їх досягнення, насамперед шляхом укладання угод.

Нарешті, мотиваційний механізм необхідний для активізації використання індивідуального та інституційного потенціалу в напрямі кластерного розвитку.

Зазначені механізми мають синхронно і послідовно запроваджуватися суб'єктами різних рівнів. Змістові складові конкретних механізмів багаторівневої кластерної політики доцільно визначати щодо кожного з цих механізмів із конкретизацією ролі усіх причетних сторін в їх реалізації.

Загалом же в Україні ще слід багато робити як для становлення багаторівневого врядування, так і для розвитку кластерів, без яких неможливо забезпечувати конкурентоспроможність територій в сучасних умовах глобалізації.

Інформаційні джерела

1. Маслиган О. О., Машіка Г. В. Інституціональне середовище розвитку кластерів туризму і рекреації у регіонах : Економіка та держава № 4/2020. С. 74-80.

2. Національна програма кластерного розвитку до 2027: Концепція. Орієнтири розвитку. Рекомендації. 2020. 74 с. URL: <https://mautic.appau.org.ua/asset/166:proekt-nacprogrami-klasternogo-rozvitku-do-2025-v1pdf>

3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021—2027 роки: постанова КМУ від від 05.08 2020 р. № 695. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-20212027-t50820>

4. Charter for Multilevel governance in Europe, 2014. URL: Режим доступу : <https://portal.cor.europa.eu/mlgcharter/Pages/MLG-charter.aspx>

Рубчак М.В., аспірант кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом

Науковий керівник – Дегтярьова І.О., д.держ.упр., проф., директор Інституту публічного управління та адміністрування

Національна академія державного управління при Президентові України

СКЛАДОВІ ІДЕНТИЧНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЯК ОБ'ЄКТИ ВПЛИВУ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Однією із тенденцій у забезпеченні розвитку територіальних громад є формування територіальними громадами своєї ідентичності, що допомагає їм не просто бути впізнаваними ззовні, а й набувати спроможності, підвищувати рівень та якість життя.

Ідентичність територіальної громади – це, на нашу думку, ототожнення членами цієї територіальної громади себе й одночасно своєї місцевої спільноти з певними значущими для них об'єктами або характеристиками, які вирізняють територіальну громаду з-поміж інших територіальних громад, характеризують її як цілісного суб'єкта та сприяють зумовленому цими характеристиками розвитку.

Первинним суб'єктом формування ідентичності територіальної громади є людина – член територіальної громади, який своєю поведінкою та результатами діяльності впливає на інших людей та змінює або зберігає незмінним певний локальний простір. Різноманіття ціннісно-поведінкових орієнтацій людей та груп людей призводить до того, що ідентичність може проявлятися як у позитивних, так і негативних аспектах. Тому дуже важливо, щоб саме органи місцевого самоврядування як представники місцевих жителів організовували цілеспрямовану діяльність у даному напрямі, зокрема з використанням спеціальних управлінських механізмів.

Для визначення цілей, завдань, інструментів та механізмів впливу на ідентичність територіальної громади, насамперед важливо виокремити її складові, які окреслюють об'єктну сферу самоврядного впливу.

Отже, слід виходити з того, що «формування ідентичності є складним, багаторівневим, комплексним явищем, характер якого визначається багатьма факторами/складовими, які формують саму квінтесенцію ідентичності. А це означає, що саме ці складові «(як кожен зокрема, так і у своїй сукупності) здійснюють суттєвий, іноді визначальний вплив на те, якою саме ця ідентичність буде та яку вона матиме перспективу» [1, с. 260-261].

Описуючи ідентичність, Е. Еріксон виділив три аспекти аналізу ідентичності, а саме почуття ідентичності, процес формування ідентичності, результат формування ідентичності. Водночас, дослідник стверджував, що про почуття ідентичності свідчать такі ознаки: 1) відчуття внутрішньої тотожності та інтегрованості у часі; 2) відчуття внутрішньої тотожності та інтегрованості у просторі; 3) ідентичність переживається серед значущих інших [2, с. 10].

Як зазначає Л.Я. Угрин [3, с. 11], «ідентичність може інтерпретуватися і почуттям, і самооцінкою, і сукупністю знань суб'єкта про себе, і відношенням, і структурою ролей, і поведінковою мотивацією, і репрезентацією суб'єкта через дискурсивні практики».

Узагальнивши наявні в науковій літературі відомості стосовно складових ідентичності [2; 3; 4], можна виділити такі (рис.1).

Рис. 1. Складові ідентичності територіальної громади

Як видно з рисунку, всі складові (а саме когнітивна, афективна, поведінкова, дискурсивна) є взаємозалежними і взаємодоповнюючими для формування ідентичності територіальної громади.

Когнітивна складова (тобто знання, уявлення про особливість власної громади, усвідомлення себе її членом) допомагає сформувати образ колективного «Я» і є змістовним наповненням ідентичності територіальної громади. Афективна(або афективно-ціннісна) складова (а саме оцінка якостей територіальної громади, значущості членства в ній) допомагає сформувати Я-концепцію в територіальній громаді та виражає емоційне ставлення до ідентифікаційних маркерів (гордість, повага, відданість тощо). Поведінкова (або мотиваційно-поведінкова) складова «унаочнює ідентичність, робить її «видимою» завдяки особливостям демонстрованого індивідом чи групою стилю міжособистісних відносин» [4, с. 14]. Дискурсивна складова є невід’ємним інструментом конструювання, репрезентації та інтерпретації когнітивних, афективних та поведінкових структур. [2, с. 12].

Таким чином, ідентичність територіальної громади поєднує громадське з індивідуальним, складається з багатьох компонентів, які забезпечують її цілісність, запобігають різним кризам та сприяють забезпеченню спроможності територіальної громади. Очевидно, що ідентичність є процесом, а не станом, який конструюється територіальною громадою і змінюється разом із нею.

Запропоновані в цій науковій праці складові ідентичності територіальної громади потребують спеціальних публічно-управлінських

механізмів, що свідчить про складність процесу її формування й необхідність вироблення спеціальної практичної методології.

Інформаційні джерела

1. Когут П. В. Взаємозумовленість персоніфікації політичної влади та процесу формування національної ідентичності в сучасній українській територіальній громаді. Розвиток публічного управління в Україні : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Львів, 23-24 квіт. 2020 р. Львів, 2020. С. 260-264.

2. Угрин Л. Я. Сутність та основні виміри політичної ідентичності: теоретичний аналіз. S.P.A.C.E. Society, Politics, Administration in Central Europe. 2017. №3. С. 9-13.

3. Козловець М. А. Ідентичність: поняття, структура і типи. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2011. №57. С. 3-9.

4. Нагорна Л. П. Соціокультурна ідентичність: пастки ціннісних розмежувань. К. : ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2011. 272с.

Щур Р.І., д-р., екон. наук., доц., професор кафедри фінансів
Плець І.І., канд. екон. наук, доц., доцент кафедри фінансів
Мацьків В.В., канд. екон. наук, викладач кафедри фінансів
 ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаніка»

ФОРМУВАННЯ ВИДАТКІВ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

У сучасних умовах реформування місцевого самоврядування в Україні особливої актуальності набуває питання бюджетної децентралізації, оскільки вона є однією з базових умов незалежності та ефективного функціонування органів місцевого самоврядування. Очікуваними результатами процесу децентралізації, започаткованої в Україні є створення спроможних самодостатніх об'єднаних територіальних громад (далі ОТГ), які б володіли відповідними фінансовими, матеріальними, земельними ресурсами, об'єктами соціальної інфраструктури, необхідними для поліпшення соціальних потреб громадян, створення умов для ефективного розвитку відповідних територій, раціональне використання бюджетних коштів. Саме ОТГ повинні стати рушієм розвитку регіонів та перерозподільчим центром фінансових ресурсів на місцях.

Видатки бюджету відіграють ключову роль у стимулюванні соціально-економічного розвитку як територіальних громад так і країни в цілому, а також здійснюють розподільчі процеси фінансових ресурсів, як між ланками бюджетної системи, так і між державою та органами місцевого самоврядування з однієї сторони та юридичними і фізичними особами з іншої. Оскільки завдяки видаткам відповідного бюджету, як держава так і